

The background is an abstract painting with a textured, impasto style. It features a palette of warm, earthy tones including ochre, terracotta, and muted greens, with some cooler blue-grey areas at the top. A large, solid white square is positioned in the lower-middle section of the image, partially obscuring the underlying paint.

Chiquita Room

DE LA SANG AL FOC

MARIA FREIRE MONTANÉ
25.06.2025 - 06.09.2025

L'exposició *De la sang al foc* investiga el poder de la connexió amb l'espai liminal i la força subjacent en l'ocult. Maria Freire Montané reflexiona sobre els processos que ens acosten a la força interior a través de l'escolta, vetllada moltes vegades per la jerarquia d'allò tangible envers la naturalesa. El projecte es desplega mitjançant una metodologia mixta que advoca per l'acte performatiu, l'escena pictòrica i l'escultura, proposant un espai múltiple per afavorir la trobada en clau de cançó.

La exposición *De la sangre al fuego* investiga el poder de la conexión con el espacio liminal y la fuerza subyacente en lo oculto. Maria Freire Montané reflexiona sobre los procesos que nos acercan a la fuerza interior a través de la escucha, velada muchas veces por la jerarquía de lo tangible respecto a la naturaleza. El proyecto se despliega mediante una metodología mixta, abogando por el acto performático, la escena pictórica y la escultura, proponiendo un espacio múltiple para favorecer el encuentro en clave de canción.

The exhibition *From Blood to Fire* delves into the power of connection with liminal space and the underlying force in the unseen. Maria Freire Montané reflects on the processes that draw us closer to the force inside through listening, often concealed behind the hierarchy of the tangible over nature. She deploys her project through mixed methods, championing the performative act, the pictorial scene and sculpture, putting forward a multifarious space to facilitate an encounter in the guise of a song.

*Passava una barca
Franca de remer
En un foc de pales
Que baten al vent*

*I jo, sola,
Entre albera i alba.*

*En un foc de pales
Que baten al vent
Ve encesa la barca
Amb la lluna a pes*

*I jo, sola,
Entre albera i alba.*

Fragment de Maria Mercè Marçal, «Aigua sobre aigua» (*Bruixa de dol*, 1977-1979)

Una barca franca de remer: el visible

Una llacuna arcana i al bell mig, una barca. Parlo d'una bassa d'aigua i d'un forat a la història, d'un espai entregat al no-res o, dit d'una altra forma, d'un buit disposat al sí-tot. El remer, trasbalsat per l'absència de paraules, aclaparat pel somni del llenguatge, ha decidit llançar-se a l'aigua en un gest desesperat. Ara, la barca, lleugera de verbs, emprèn un viatge sense brúixola i sense mapa. Alliberada i feliçment desorientada, es deixa portar pel càlid xiuxiueig de tres figures vaporoses: «mai no esstaràsssss sssssssssola».

En col·locar-se davant la tela, Maria Freire Montané veu les figures emergir. Lluny d'anticipar-se als capricis del llenç, ella espera pacient l'arribada d'un senyal, com situant-se al precís llinar on pronunciar una pregària que l'aboqui a la forma d'atenció més pura. Capbussant-se en una font de savieses ancestrals, la Maria continua el llegat d'una extensa i rica genealogia d'artistes visionàries que han disposat el seu cos a la recepció de coneixements tel·lúrics per mitjà de la pintura. Fregant l'abstracció de forma sensual i sinuosa, tot dialogant sense complexos amb el cànon pictòric europeu, l'artista s'apropia del gran format per a presentar una escena protagonitzada per éssers cristal·lins i luminescents que, més que per a recrear-se, es convoquen per a assajar formes de resistència

situada. Unides per un desig místic i en plena germanor amb allò comú, les aures d'aquests personatges es matisen i es con/fonen amb un paisatge que les acull i les recolza en el que sembla la celebració d'una sort de ritus de pas cap a la subtilesa, una festa de benvinguda a la poesia o una invocació de la utopia.

Entre albera i alba: la creu

Com si ens ubiquéssim en el precís espai que ocupa el vel entre mons, aquell que separa amb delicadesa i imprecisió el regne de les vives i el de les mortes, el més aquí del més enllà, la nostra visió s'encela per un moment. Entre l'albera i l'alba, l'energia circula en espiral, les membranes es tornen més viscloses, els contorns esdevenen boira. Ens arriba l'escalfor d'una foguera, el vent d'un huracà, la humitat d'una dansa, l'olor d'un sacrifici. La nostra mirada s'esclareix de nou, beneint-nos amb una claredat sense precedents.

De la sang al foc és un recorregut espiritual cap a allò que la Maria anomena *el poder de la força* o el que una homònima seva va imaginar com el *clar del bosc*: un camí laberíntic i infinit cap a les profunditats de l'ésser, asserenat per una promesa d'harmonia i concòrdia. En aquest pelegrinatge impossible, els espais subtils —aquells que reclamen l'opacitat i el silenci com a formes d'existència vàlides i necessàries— són recordatoris essencials de la importància de l'escolta en la recerca de significat. En la seva obra, la clau està en el miracle que es produeix quan la vertical es troba amb l'horitzontal, quan el visible es troba amb l'invisible. Prenent la creu com a encarnació d'aquest encontre extraordinari, la Maria pinta com teixeix: entrellaçant la trama i l'ordit, entortolliga passat i futur, evidència i intuïció, fet i poesia per a recordar-nos que també el nostre cos és el fruit d'un encreuament entre la voluntat i el destí, que el cos és una creu i, per tant, una porta.

Una barca amb la lluna a pes: l'invisible

Un cop travessat el llinar, es confirma el rumor d'aquella veu cavernosa: som moltes. La barca mai no havia deixat de bellugar-se perquè des de dins hi remava la lluna en un cove. I els pescadors, esgargamellant-se: *la lluna la pruna vestida de dol son pare la crida sa mare la vol la lluna la pruna, i el sol matiner son pare la crida sa mare també la lluna la pruna germana del sol son pare li canta sa mare l'adorm*.

M'explica la Maria que sota aquesta escena n'hi ha cinc més, cinc altres pintures que van veure la llum només durant unes hores. Que no conforme amb aquestes primeres aparicions, va deixar que altres imatges es fessin camí fins a trobar el jardí fèrtil i abundant que ara es desplega davant nostre. És aquesta lucidesa llunàtica la que banya la seva pràctica i la torna humida, fulgurant i connectada. La insistència amb què persegueix un desig que mai no s'arriba a enxampar és

exactament la mateixa tossudesca llegendària amb què un pescador va voler capturar la lluna en un cistell: una creença revolucionària en què l'impossible està sempre a un pas, una fe imprescindible i profundament política en el poder d'una col·lectivitat moguda pel desig de canvi. En aquest sentit, l'obra de la Maria escapa del sovint pervers reialme de la representació per a transformar el fet artístic en un artefacte màgic capaç de connectar-nos amb altres esferes de la consciència. Si la mirada modela la imatge, la imatge també modela la mirada. Ara, els nostres cossos estan units per sempre per l'experiència d'aquesta il·luminació inesperada. Teixint-nos un miceli compartit, sota terra i cap endins, pronunciem un darrer conjur: el que no es veu, existeix.

blanca arias

artista-investigadora, medidora i comissària

ACTIVITATS

25.06.2025, 17 h.

Inauguració de l'exposició.

2.07.2025, 19 h.

Projecció de la pel·lícula *Sedmikrásky* [Les margarides], 1966.

5.09.2025, 18 h.

Performance *Del vel a l'ala* on Maria Freire Montané tracta de materialitzar la força i fer-la visible.

*Pasaba una barca
Franca de remero
En un fuego de palas
Que baten el viento*

*Y yo, sola,
Entre alameda y alba.*

*En un fuego de palas
Que baten el viento
Viene encendida la barca
Cargando la luna*

*Y yo, sola,
Entre alameda y alba.*

Fragmento de Maria Mercè Marçal, «Aigua sobre aigua» (*Bruixa de dol*, 1977-1979)

Traducción de Pedro Casas Serra.

Una barca franca de remero: lo visible

Una laguna arcana y, en medio, una barca. Hablo de un estanque de agua y de un agujero en la historia, de un espacio entregado a la nada o, dicho de otra forma, de un vacío dispuesto al sí-todo. El remero, trastornado por la ausencia de palabras, abrumado por el sueño del lenguaje, ha decidido lanzarse al agua en un gesto desesperado. Ahora, la barca, ligera de verbos, emprende un viaje sin brújula y sin mapa. Liberada y felizmente desorientada, se deja llevar por el cálido susurro de tres figuras vaporosas: «nunca essstarásssss sssssssssola».

Al situarse frente al lienzo, Maria Freire Montané ve emerger las figuras. Lejos de anticiparse a los caprichos de la tela, ella espera pacientemente la llegada de una señal, como situándose en el preciso umbral donde pronunciar una plegaria que la arroje hacia la forma de atención más pura. Zambulléndose en una fuente de saberes ancestrales, Maria continúa el legado de una extensa y rica genealogía de artistas visionarias que han dispuesto su cuerpo a la recepción de conocimientos telúricos por medio de la pintura. Rozando la abstracción de forma sensual y sinuosa, dialogando sin complejos con el canon pictórico europeo, la artista se apropia del gran formato para presentar una escena protagonizada por seres cristalinos y luminiscentes que, más que para recrearse, se convocan para

ensayar formas de resistencia situada. Unidas por un deseo misterioso y en plena hermandad con lo común, las auras de estos personajes se matizan y se confunden con un paisaje que las acoge y las sostiene en lo que parece la celebración de una suerte de rito de paso hacia la sutileza, una fiesta de bienvenida a la poesía o una invocación de la utopía.

Entre alameda y alba: la cruz

Como si nos ubicáramos en el preciso espacio que ocupa el velo entre mundos, aquel que separa con delicadeza e imprecisión el reino de las vivas y el de las muertas, el más acá del más allá, nuestra visión se enciende por un momento. Entre la alameda y el alba, la energía circula en espiral, las membranas se vuelven más viscosas, los contornos devienen niebla. Nos llega el calor de una hoguera, el viento de un huracán, la humedad de una danza, el olor de un sacrificio. Nuestra mirada se esclarece de nuevo, bendiciéndonos con una claridad sin precedentes.

De la sangre al fuego es un recorrido espiritual hacia lo que Maria llama *el poder de la fuerza* o lo que una homónima suya imaginó como el *claro del bosque*: un camino laberíntico e infinito hacia las profundidades del ser, serenado por una promesa de armonía y concordia. En esta peregrinación imposible, los espacios sutiles —aquellos que reclaman la opacidad y el silencio como formas de existencia válidas y necesarias— son recordatorios esenciales de la importancia de la escucha en la búsqueda de significado. En su obra, la clave está en el milagro que se produce cuando la vertical se encuentra con la horizontal, cuando lo visible se encuentra con lo invisible. Tomando la cruz como encarnación de este encuentro extraordinario, Maria pinta como teje: entrelazando la trama y la urdimbre, enreda pasado y futuro, evidencia e intuición, hecho y poesía para recordarnos que también nuestro cuerpo es el fruto de un cruce entre la voluntad y el destino, que el cuerpo es una cruz y, por tanto, una puerta.

Una barca cargando la luna: lo invisible

Una vez atravesado el umbral, se confirma el rumor de aquella voz cavernosa: somos muchas. La barca nunca había dejado de moverse porque desde dentro remaba la luna en un cesto. Y los pescadores, desgañitándose: *la luna la ciruela vestida de luto su padre la llama su madre la quiere la luna la ciruela, y el sol madrugador su padre la llama su madre también la luna la ciruela hermana del sol su padre le canta su madre la duerme.*¹

¹ Canción de cuna catalana: *La lluna la pruna / vestida de dol / son pare la crida / sa mare la vol / La lluna la pruna / i el sol matiner / son pare la crida / sa mare també / La lluna la pruna / germana del sol / son pare li canta / sa mare l'adorm.*

Me cuenta Maria que bajo esta escena hay cinco más, otras cinco pinturas que vieron la luz solo durante unas horas. Que no conforme con estas primeras apariciones, dejó que otras imágenes se abrieran camino hasta encontrar el jardín fértil y abundante que ahora se despliega ante nosotras. Es esta lucidez lunática la que baña su práctica y la vuelve húmeda, fulgurante y conectada. La insistencia con la que persigue un deseo que nunca llega a alcanzarse es exactamente la misma tozudez legendaria con la que un pescador quiso capturar la luna en un cesto: una creencia revolucionaria en que lo imposible está siempre a un paso, una fe imprescindible y profundamente política en el poder de una colectividad movida por el deseo de cambio. En este sentido, la obra de Maria escapa del a menudo perverso reino de la representación para transformar el hecho artístico en un artefacto mágico capaz de conectarnos con otras esferas de la conciencia. Si la mirada moldea la imagen, la imagen también moldea la mirada. Ahora, nuestros cuerpos están unidos para siempre por la experiencia de esta iluminación inesperada. Tejiéndonos un micelio compartido, bajo tierra y hacia adentro, pronunciamos un último conjuro: lo que no se ve, existe.

blanca arias

artista-investigadora, mediadora y comisaria

ACTIVIDADES

25.06.2025, 17 h.

Inauguración de la exposición.

2.07.2025, 19 h.

Proyección de la película *Sedmikrásky* [Las margaritas], 1966.

5.09.2025, 18 h.

Performance *Del velo al ala* en la que Maria Freire Montané trata de materializar la fuerza y hacerla visible.

*A boat went on sailing
No oarsman aboard
In a fire of spades
Beating in the wind*

*And me, alone,
Between poplar brake and daybreak.*

*In a fire of spades
Beating in the wind
The boat comes ablaze
Bearing the moon*

*And me, alone,
Between poplar brake and daybreak.*

Fragment from 'Water on Water' by Maria Mercè Marçal, (*Bruixa de dol*, 1977–1979)

A Boat with no Oarsman: The Visible

An arcane lagoon and, dead centre, a boat. I'm speaking here of a lagoon as a pooling of water and a lacuna, a gap in history, a space given over to nothingness or, to put it another way, a void inclined towards everythingness. The oarsman, yielding over to a lack of words, weighed down by the dream of language, has decided to plunge himself into the waters in a desperate move. Now, the boat, light on verbs, sets sail without a compass or a map. Freed and joyously disoriented, she lets herself be carried along by the warm whispering of three misty figures: "you ssssshall never be by yourssssssself."

Upon standing in front of the fabric, Maria Freire Montané sees her figures emerge. Yet rather than pouncing on the whims of her canvas, she lies patiently in wait for a sign to appear, as if to position herself on the right threshold to utter a prayer that gathers up the purest form of attention. Plunging headfirst into a well of ancestral wisdom, Maria upholds the legacy of a broad and rich genealogy of visionary artists who laid out their bodies for the reception of earthly knowledge through painting. Bordering on a sensual and sinewy abstraction while in uninhibited dialogue with the European pictorial canon, Montané commandeers the large format to present a scene rife with glowing, crystalline beings who come together not for enjoyment but to rehearse forms of situated resistance. Held together by a mystical desire and in full sisterhood with the commons, the auras

around these figures blend and blur with a landscape that harbours them and uplifts them as they appear to celebrate a rite of passage towards subtlety, a welcome party for poetry or a summoning of utopia.

Between Poplar Brake and Daybreak: The Cross

As if we were positioning ourselves in the very space occupied by the veil between the worlds, the one that delicately yet vaguely draws the line between the realm of the living and the dead, the great-here and the great-beyond, our vision transcends momentarily. Between poplar brake and daybreak, energy spirals round and round, membranes become slimier, edges become foggy. We are met with the warmth of a bonfire, the gust of a hurricane, the humidity of a dance, the smell of a sacrifice. Our vision becomes clear again, blessing us with unprecedented lucidity.

From Blood to Fire is a spiritual journey toward what Maria terms the *power of force*, or what the poetess with whom she shares a name imagined as a *forest clearing*: a never-ending, maze-like journey towards the depths of being, made serene by the promise of harmony and unison. In this impossible pilgrimage, subtle spaces—ones that assert opacity and silence as valid and necessary ways of being—are crucial reminders of the importance of listening in the quest for meaning. In her oeuvre, the key lies in the miracle that occurs when the vertical meets the horizontal, where the visible meets the invisible. Taking the cross as the embodiment of this extraordinary encounter, Maria paints much like she knits: entangling warp and weft, entwining past and future, evidence and intuition, fact and poetry, to remind us that our body is also the product of this intersection between intention and fate, that the body is a cross and, therefore, a door.

A Boat Bearing the Moon: The Invisible

After crossing the threshold, we confirm the rumbling of that cavernous voice: there are many of us. The boat never stopped rocking because, from inside, the moon was rowing in a cave. The fishermen bawling out: *the moon, the prune, in her mourning shawls, her mother, wants her, her father calls, the moon, the prune, the sun and the dew, her father calls her, her mother does too, the moon, the prune, sister of the sun, her mother lulls her, her father sings on.*¹

¹ Catalan lullaby: *La lluna la pruna / vestida de dol / son pare la crida / sa mare la vol / La lluna la pruna / i el sol matiner / son pare la crida / sa mare també / La lluna la pruna / germana del sol / son pare li canta / sa mare l'adorm.*

Maria told me that beneath this scene, there are five more, five other paintings that only saw the light of day for a few hours. She said that, not content with these first apparitions, she let other images find their way until she came across the fertile and abundant garden now unfolding before our very eyes. This moonstruck lucidity soaks through her practice, making it dewy, incandescent and connected. The insistence with which she chases after a desire that can never truly be caught is the self-same legendary bullheadedness of the fisher who wants to trap the moon in a basket: a revolutionary belief where the impossible is always but a step away—an essential and deeply political faith in the power of a collective moved by the yearning for change. In this sense, Maria's work sidesteps the often-perverse realm of representation to transform the artistic deed into a magical artefact that can connect us with other spheres of conscience. If the gaze shapes the image, the image also shapes the gaze. Now, our bodies are joined forever by the experience of this unexpected enlightenment. Weaving us a shared mycelium, underground and inward, we utter one last spell: what goes unseen still exists.

blanca arias

artista-investigadora, mediadora y comisaria

ACTIVITIES

25.06.2025, 5 pm.

Exhibition Opening.

2.07.2025, 7 pm.

Screening of the Film *Sedmikrásky* [Daisies], 1966.

5.09.2025, 6 pm.

Performance of *From the Veil to the Wing* in which Maria Freire Montané attempts to materialise force and make it visible.

Chiquita Room

